

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/4497 -

Dato
29.06.2020

Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2011 fra Siv Jensen om grensehandel

Jeg viser til brev av 22. juni fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentanten Siv Jensen:

«Hvor mye har Norge tjent på at vi har stengt grensene, og dermed fått mindre grensehandel?»

Begrunnelse:

Flere grensebyer, spesielt i Østfold, melder nå om dramatisk økt salg på typiske varer nordmenn handler i Sverige. Butikkene langs svenskegrensen går nå svært bra, og det fører økte inntekter for Norge og flere jobber på norsk side dersom denne utviklingen fortsetter.»

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSBs) kvartalsvise grensehandelsundersøkelse, handlet nordmenn for 16 mrd. kroner på dagsturer til utlandet i 2019. Dette var en økning på 2 pst. fra 2018. Basert på SSBs anslag på grensehandel i 2. kvartal 2019, kan det anslås at reduksjonen i grensehandel som følge av nedstengningen i møte med koronaviruset så langt utgjør i underkant av 5 mrd. kroner. Grensehandelsundersøkelsen er basert på telefonintervju med et representativt utvalg av befolkningen. SSB understreker at slike intervjuundersøkelser har betydelig usikkerhet.

For å beskrive verdi- og volumutvikling i detaljhandelen, eksklusiv salg av motorvogner, publiserer SSB en detaljomsetningsindeks. I omtale av indeksen for mars skriver SSB at koronarestriksjonene som ble innført i mars, førte til en vekst i omsetningen av dagligvarer (ekskl. kiosker, næringskode 47.111) og alkohol

(butikkhandel med vin og brennevin (inkl. tax free-utsalg i Norge), næringskode 47.251). Omsetning av dagligvarer i Norge økte med 13 pst. fra mars i fjor til mars i år, mens omsetning av alkohol i Norge økte med 15 pst. i samme periode. Det var Østlandet og områdene i og rundt storbyene som bidro mest til økningen.

I tillegg til langt færre dagsturer med grensehandel, påpeker SSB at reiserestriksjonene også var med på å begrense handel av alkohol på lengre ferie- og yrkesreiser til utlandet i mars. Dette har sannsynligvis også bidratt til vekst i den norske omsetningen av alkohol i denne måneden. Videre viser SSB til at veksten i handel av dagligvarer og alkohol i Norge ikke kun kan tilskrives stengte grenser. Nedstengte kantiner, restauranter og utesteder og ekstra innkjøp, i takt med strengere smittevernstiltak, har trolig også bidratt til økningen i perioden.

Detaljomsetningsindeksen for april og mai viser en ytterligere økning i omsetningen for dagligvarer og alkohol. Dagligvare (inkl. kiosk, næringskode 47.11) var opp 17 pst. i mai i år sammenlignet mai 2019, mens butikkhandel med vin og brennevin økte med 29 pst. Dersom en ser isolert på Vinmonopolet og samlet omsetning så langt i år, hadde salget ved utgangen av mai økt med 28 pst. målt mot samme periode i fjor. Ifølge Vinmonopolet har det meste av veksten kommet etter at myndighetenes koronatiltak ble iverksatt.

Tabell 1 viser fastsatte særavgifter for registrerte avgiftspliktige virksomheter på typiske grensehandelsutsatte varer. Tallene er samlet for månedene mars, april og mai i 2019 og 2020. Det fremgår av tabellen at fastsatte avgiftsbeløp har økt for alle disse særavgiftene. Økningen er størst for tobakksvare og alkohol. Skattedirektoratet gjør oppmerksom på at det kan komme justeringer i tallene.

Tabell 1. Fastsatte særavgifter for registrerte virksomheter i perioden mars-mai i 2019 og 2020. Mill. kroner

	Mars-mai		Endring	
	2020	2019	Kroner	Prosent
Avgift på alkohol	4 250	3 636	614	17 %
Avgift på tobakksvare mv.	2 246	1 479	767	52 %
Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	201	192	9	5 %
Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	809	741	68	9 %
Grunnavgift på engangsemballasje til drikkevarer	504	469	35	7 %

Kilde. Skattedirektoratet

Jeg vil avslutningsvis påpeke at selv om enkelte bransjer tjener på stengte grenser, sliter andre bedrifter og enkeltmennesker med svært alvorlige effekter av stengingen. Det er også viktig å huske at grensehandel ikke er udelt negativt. Grensehandel kan skjerpe konkurransen og utvide våre valgmuligheter, og kan dermed være en fordel for

forbrukerne. Departementet har ingen anslag på den totale effekten av at grensen er stengt.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, fluid strokes that form the name 'Jan Tore Sanner'. The signature is positioned above the printed name.

Jan Tore Sanner